

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/4118,Konferencja-naukowa-Polskie-podziemie-antykomunistyczne-na-Slasku-w-latach-1945-1956.html>
12.04.2026, 06:11

Konferencja naukowa „Polskie podziemie antykomunistyczne na Śląsku w latach 1945-1956” - Brzeg, 17-18 czerwca 2009

02.02.2009

Dwudniowa konferencja „Polskie podziemie antykomunistyczne na Śląsku 1945-1956” zgromadziła w zamku w Brzegu historyków (w większości pracowników Instytutu Pamięci Narodowej) z całej Polski. W spotkaniu wzięli udział kombatanci oraz świadkowie wydarzeń lat 40. i 50.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali prof. Krzysztof Kawalec (naczelnik Delegatury IPN w Opolu) oraz dr hab. Krzysztof Szwagrzyk (naczelnik OBEP IPN we Wrocławiu). Referaty dotyczące podziemia poakowskiego i narodowego wygłosili: Sławomir Maślikowski z Częstochowy; dr hab. Krzysztof Szwagrzyk, dr Tomasz Gałwiaczek i Paweł Piotrowski z Wrocławia; dr Adam Dziuba, dr Dariusz Węgrzyn z Katowic; Elżbieta Jakimek-Zapart z Krakowa, Rafał Sierchuła z Poznania, dr Ksawery Jasiak z Opola, Marek Jedynek z Kielc. Wykład omawiający działania niepodległościowe wśród młodzieży szkolnej wygłosił Bogdan Bocheński.

Ważnym punktem konferencji była dyskusja panelowa „Polskie podziemie zbrojne na Śląsku na tle konspiracji antykomunistycznej w Polsce”, w której uczestniczyli m.in. prof. dr hab. Krzysztof Kawalec, dr Tomasz Łabuszewski i Kazimierz Krajewski oraz przedstawiciele władz samorządowych: Jerzy Kulak (Urząd Miasta Stołecznego Warszawy) i Arkadiusz Karbowski (wiceprezydent Opola).

Zebrani mogli też wysłuchać wspomnień dr. Jerzego Woźniaka - kuriera Delegatury WiN w Londynie oraz Tadeusza Czajkowskiego ps. „Sas”, byłego żołnierza AK i WiN-u z oddziału majora Mariana Bernaciaka „Orlika”.

Organizatorem obrad była Delegatura w Opolu Oddziału IPN we Wrocławiu. Konferencji towarzyszyło otwarcie wystawy „Zaplute karły reakcji”, przygotowanej przez lubelski oddział IPN.

Program konferencji

Dzień 1.

„Żołnierze II konspiracji na Śląsku”

- Sławomir Maślikowski (IPN Delegatura w Częstochowie)
„Częstochowa - ostatnia wojenna stolica Polskiego Państwa Podziemnego, Związki Warszawy z Częstochową po Powstaniu Warszawskim”
- Paweł Piotrowski (IPN Wrocław)
„Po drugiej stronie. Wojska NKWD w Polsce 1944-1947”
- Dr hab. Krzysztof Szwagrzyk (IPN Wrocław)

„Stosowanie kary śmierci wobec członków antykomunistycznego podziemia na Dolnym i Górnym Śląsku 1945-1955”

- Dr Adam Dziuba (IPN Katowice)
„Podziemie poakowskie na Górnym Śląsku w walce propagandowej z reżimem komunistycznym”
- Dr Dariusz Węgrzyn (IPN Katowice)
„Wywiad i kontrwywiad Narodowych Sił Zbrojnych i podziemia poakowskiego na Górnym Śląsku po 1945 r.”
- Elżbieta Jakimek-Zapart (IPN Kraków)
„Działalność Łukasza Ciepłińskiego i IV Zarządu Głównego WiN na Śląsku”
- Dr Tomasz Balbus (IPN Wrocław)
„Zwalczanie oddziału por. Franciszka Olszówki „Otta” przez siły Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego”
- Dr Tomasz Gałwiazek (IPN Wrocław)
„Armia Krajowa Mariana Papierowskiego. Podziemie antykomunistyczne w powiecie oławskim w latach 1945-1946”
- Rafał Sierchuła (IPN Poznań)
„Wielkopole w strukturach Narodowych Sił Zbrojnych na Śląsku. Stefan Celichowski - historia oficera Brygady Świętokrzyskiej NSZ”
- Dr Ksawery Jasiak (IPN Delegatura w Opolu)
Działalność wywiadowcza Konspiracyjnego Wojska Polskiego na Śląsku Opolskim na przykładzie pchor. Romualda Wrońskiego „Świetlika”
- Bogdan Bocheński (Pełnomocnik Wojewody ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych)
„Dzieje Młodzieżowego Ruchu Oporu w województwie opolskim”
- Marek Jedynak (IPN Delegatura w Kielcach)
„Rozpracowanie środowiska żołnierzy Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich AK »Ponury« - »Nurt« na Dolnym Śląsku w latach 1948-1963”
- Panel dyskusyjny „Polskie podziemie zbrojne na Śląsku na tle konspiracji antykomunistycznej w Polsce”
Prowadzenie: dr hab. Krzysztof Szwagrzyk (IPN Wrocław). Uczestnicy: dr Sławomir Poleszak (IPN Lublin), dr Tomasz Łabuszewski (IPN Warszawa), Kazimierz Krajewski (IPN Warszawa), dr Tomasz Balbus (IPN Wrocław), dr Adam Dziuba (IPN Katowice), dr Dariusz Węgrzyn (IPN Katowice); Jerzy Kulak (Urząd Miasta Stołecznego Warszawy), Arkadiusz Karbowski (wiceprezydent Opoli), dr Ksawery Jasiak (IPN Opole), Wiktor Krzewicki (IPN Opole)

Dzień 2.

„Żołnierze podziemia antykomunistycznego na Śląsku we wspomnieniach uczestników walk - kombatantów”

- Otwarcie wystawy „Żołnierze Wyklęci” dr Sławomir Poleszak (IPN Lublin)
- Marta Wolak-Piątek (Gliwice)
„WiN-owcy w potrzasku XI/XII 1947 r. Kocioł w Zabrzcu przy ul. Chmielnej 4”
- Dr Jerzy Woźniak (prezes ŚZŻAK we Wrocławiu, Honorowy prezes Zarządu Głównego WiN, żołnierz WiN)
„Wspomnienia kuriera Delegatury WiN w Londynie”
- Tadeusz Czajkowski ps. „Sas”, „Kotwica” - żołnierz majora Mariana Bernaciaka „Orlika” (prezes Brzeskiego Koła ŚZŻAK)
„W walce o niepodległość Polski. Od Kedywu do WiN”

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

POLSKIE PODZIEMIE ANTYKOMUNISTYCZNE NA ŚLĄSKU W LATACH 1945-1956

Zawsze wierni Polsce

17-18 czerwca 2009 r.

**Zamek Piastów Śląskich w Brzegu
Plac Zamkowy 1**

Ogólnopolska konferencja naukowa

Obrady